

Tarpvalstybinis šeimos taikinamasis tarpininkavimas - Graikija

Šeimos mediacija

Šeimos mediacija – neteisminė šeimos ginčų (t. y. finansinių ginčų ir ginčų, susijusių su sutuoktinių nuosavybės teise, panašių ginčų, kylančių iš bendro gyvenimo ar tėvų ir vaikų tarpusavio santykių, taip pat kitų šeimos ginčų) sprendimo forma, kai šalims padedama surasti bendrai priimtina sprendimą.

I. Mediacijos *institutas* (*διαμεσολάβηση*) Graikijos teisinėje sistemoje įtvirtintas **Įstatymu Nr. 3898/2010** dėl mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose (Vyriausybės leidinys, I serija, Nr. 211/16-10-2010), kuriuo įgyvendinta 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/52/EB.

Pagal Įstatymo Nr. 3898/2010 2 straipsnį „privatinės teisės reglamentuojamus ginčus šalys susitarusios gali spręsti mediacijos būdu, jeigu dėl jų ginčo dalyko šalys gali priimti sprendimą“, o šio įstatymo 8 straipsnyje numatyta, kad „1. Šalys arba jų teisėti atstovai, o jei tai juridiniai asmenys – jų atstovai, dalyvauja mediacijoje kartu su savo advokatu. 2. Mediatorių paskiria šalys arba jų pasirinktas trečiasis asmuo. 3. Suderinęs su šalimis, mediatorius nustato mediacijos tvarką, o panorėjusios šalys gali bet kada ją nutraukti. Mediacijos procesas yra konfidencialus ir neprotokoluojamas. Vykstant mediacijai mediatorius gali bendrauti su šalimis ir susitikti su kiekviena iš jų“. Pasibaigus mediacijos procesui mediatorius privalo surašyti mediacijos protokolą (Įstatymo Nr. 3898 /2010 9 straipsnis), išdėstydamas pasiektą susitarimą, kurį pasirašo mediatorius, šalys ir jų advokatai. Jeigu to prašo bent viena iš šalių, mediatorius taip pat privalo pateikti šį protokolą tos vietovės pirmosios instancijos teismui, ir nuo tada jis tampa vykdytinas.

Mediatoriui mokamas valandinis atlygis ne daugiau kaip už 24 valandas, į atlygį įeina pasirengimo mediacijai laikas. Šalys ir mediatorius gali susitarti dėl kitokios užmokesčio tvarkos. Šalys mediatoriaus užmokesį padengia lygiomis dalimis, nebent jos susitaria kitaip. Kiekviena šalis sumoka savo advokato atlygį. Valandinio atlygio dydis nustatomas ir peržiūrimas Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministro sprendimu.

(Žr. <http://www.diamesolavisi.gov.gr/>)

II. Be to, **Civilinio proceso kodekso 214B straipsnio 1 dalimi**, kuri buvo įtraukta į kodeksą Įstatymo Nr. 4055/2012 7 straipsniu, įtvirtintas teisminės mediacijos *institutas* (*δικαστική μεσολάβηση*); pagal šį straipsnį „privatinės teisės ginčai taip pat gali būti sprendžiami naudojant teisminę mediaciją. Teisminė mediacija nėra privaloma ir gali būti vykdoma prieš iškeliant bylą arba ją nagrinėjant. To straipsnio 3 dalies paskutinėje pastraipoje nurodyta, kad „kiekvienas suinteresuotasis asmuo per jo vardu veikiančią advokatą gali raštu pateikti prašymą perduoti bylą teisėjui mediatoriui“. Toliau tame straipsnyje nurodyta: „4. Teismas, kuriame nagrinėjama byla, atsižvelgdamas į bylos pobūdį ir visas jos aplinkybes, gali bet kada paraginti šalis išspręsti savo ginčą pasitelkus teisminę mediaciją ir, jei šalys sutinka, trumpam, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, atidėti bylos nagrinėjimą. 5. Jeigu šalys pasiekia susitarimą, surašomas mediacijos protokolai. Protokolą pasirašo mediatorius, šalys ir jų advokatai, o originalas atiduodamas saugoti pirmosios instancijos teismo, kuriame vyko mediacija, sekretoriui. <...> Nuo tada, kai pirmosios instancijos teismo sekretoriui pateikiamas saugoti protokolai, iš kurio aišku, kad šalys susitarė dėl reikalavimo galiojimo, jis tampa vykdytinu dokumentu pagal Civilinio proceso kodekso 904 straipsnio 2 dalies c punktą.

Teisminės mediacijos išlaidos reglamentuojamos Įstatymu dėl teisinės pagalbos teikimo mažas pajamas gaunantiems piliečiams (Įstatymas Nr. 3226/2004).

Dvi svarbios nuostatos yra naujasis **Civilinio proceso kodekso 116A straipsnis** (įtrauktas Įstatymo Nr. 4335/2015 1 straipsnio 2 dalimi), kuriame nurodyta, kad „visais bylos nagrinėjimo etapais ir visose bylose teismas skatina <...> pasirinkti mediaciją kaip

priemonę ginčui išspręsti ne teisme“, ir **Civilinio proceso kodekso 214C straipsnis**, kuriame nurodyta, kad „teismas siūlo šalims pasitelkti mediaciją, jeigu ji tinka atsižvelgiant į bylos aplinkybes. Jeigu teismo pasiūlymas priimamas, bylos nagrinėjimas atidedamas 3 mėnesiams. Taip daroma ir tuomet, kai šalys pačios nusprendžia pasinaudoti mediacija nagrinėjant bylą“.

Graikijoje nėra teisės aktų, kuriais būtų konkrečiai reglamentuojama šeimos mediacija, todėl taikomos pirmiau nurodytos bendrosios mediacijos ir teisminės mediacijos taisyklės.

Dvikultūrių šeimų atveju, jei porą sudaro skirtingų šalių piliečiai (sutuoktiniai ar partneriai, gyvenantys ne santuokoje), ištuokos ar išsiskyrimo atveju kyla ne tik įprasti klausimai, susiję su šeimos ginčais (pvz., tėvų pareigos, globa, bendravimas su vaiku, vaiko išlaikymas, turtiniai sutuoktinių klausimai) – tarpvalstybinėse bylose gali kilti ir didesnių problemų, pavyzdžiui, dėl vaiko grobimo. Tokiais atvejais tikrai galima taikyti pirmiau nurodytas taisykles dėl mediacijos ir teisminės mediacijos; jos atitinka tokiais atvejais taikytinas 1980 m. Hagos konvencijos 7 straipsnio 2 dalies c punkto bei Reglamento (EB) Nr. 2201/2003 (Reglamentas „Briuselis IIa“) 55 straipsnio 2 dalies e punkto nuostatas.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2017